

U.S.A. CANADA

KONTAKTORGAAN VAN DE STUDIEGROEP USA.CANADA • OPGERICHT 10 JAN. 1970

Redactie :
V. ten BRINK
Van Oosten de Bruijnstraat 147
H A A R L E M.

Mededelingenblad nr. 1
Januari 1970.

S T A R T !

Met deze uitgifte van ons eerste nummer is onze studiegroep nu definitief van start gegaan. Vanzelfsprekend zullen de initiatiefnemers naar een voor U interessant en informatief periodiek streven. Hierbij is echter, naast uw belangstelling, ook een daadwerkelijke medewerking gewenst.

Al naar gelang uw inzicht op de vele facetten, waaraan onze verzamelgebieden zo rijk zijn, is het mogelijk dat ook U met het tot stand komen van de volgende nummers meewerkt. Dit kan door middel van een zowel gespecialiseerde zegelstudie, als door het eenvoudig weergeven van uw zienswijze op een bepaald onderwerp, waardoor ons blad een gevarieerd karakter krijgt.

Het is ons doel de studiegroep voor ieder aantrekkelijk te houden. Daarnaast stellen wij ons ten dienste bij eventuele vraagstukken, U met raad en daad bij te staan.

R e d a k t i e .

IS ALLE BEGIN ZO MOEILIJK ?

Neen, het is alleen zo moeilijk te beginnen.

Met zoveel dingen in ons leven, die wij te doen hebben, is het moeilijk een begin te maken en op gang te komen. Het is als een auto, die door koude niet wil starten. Steeds weer dat nare afslaan, maar dan hij doet het !

Ons kontaktorgaan is nu ook op gang gekomen maar we moeten doorgaan en al aan het volgende nummer denken. Vooral niet afslaan! Stilstand is funest in een beginfase.

Er is, om ons blad goedgericht en aantrekkelijk te houden, ook uw daadwerkelijke hulp nodig. 't Is als met die auto die niet starten wil, hierbij is hulp ook zeer welkom. Niet alleen door een deskundige automonteur, maar ook door de meeduwër. Deze zijn even belangrijk. Zeg nu niet "ik weet niets te vertellen" of "ik wil geen figuur slaan" of "ik heb een hekel aan schrijven".

Het valt niet mee aan een gefundeerd en leerzaam artikel gestalte te geven en dan nog voor een elk leesbaar en interessant te houden. Maar dit vragen we in de eerste plaats niet van U. Wel een medewerking, die U beslist kan opbrengen en voor Uzelf en anderen van nut kan blijken. Het moeilijk beginnen moeten we eerst even wegruimen en eenvoudig vrijuit een begin maken.

Akkoord, maar wat moet ik schrijven ? Waarover mijn mening zeggen ? Waarmee mijn studiegroep interesseren ?

Heel eenvoudig, door uw eigen genoegen, welke de postzegelhobby U schenkt, kenbaar te maken zonder diepgaande problemen van de filatelie uit de doeken te doen. Dit mag wel hoor, graag zelfs, maar vraagt een zekere deskundigheid, welke niet ieder bezit of interesseert.

Om in 't begin met U mee te duwen, hier een aanwijzing om op weg te helpen. We beginnen in ons volgend nummer een rubriek onder de naam : Dat is mijn favoriete zegel ! Slechts één zegel dus uit uw verzameling, welke u het meest aan het hart ligt, om zijn beeld, kleur of enig andere persoonlijke waarde. Zo'n zegeltje hebben we allemaal, klassiek of modern, wat ons nu juist iets meer doet dan alle anderen. Het behoeven beslist geen zeldzame, dure exemplaren te zijn, integendeel, soms kan een "gewoon" ze-

gel ons meer filatelistisch en/of aesthetisch aanspreken dan een hooggenoteerd exemplaar.

Over zo'n voor U prettige zaak kan U beslist een paar regeltjes of meer schrijven en zal U zeker geen problemen geven.

Mocht eventueel in uw enthousiast niet te stuiten drang een paar min of meer storende onregelmatigheden voorkomen, geen nood. De redaktie moet ook nog wat doen, nietwaar ?

Wanneer we allen hieraan meewerken, kan er een leuke en interessante rubriek in ons volgende nummer van start gaan die door een ieder zeker wordt gelezen.

Nog even dit : houdt het populair zonder franje, wel met een persoonlijke visie.

Het wordt dan beslist een succes !

REDAKTIE.

QUESTION - CORNER. -----

Ongetwijfeld zijn er voor ons verzamelaars dikwijls problemen t.a.v. zegels, stempels, brieven, etc. die voor velen onoplosbaar blijken. Zelfs de door jarenlange ervaring bedreven specialist zit wel eens met de handen in het haar. Het is daarom nuttig een vragenhoekje in ons blad op te nemen. Niet dat wij hopen op alle vragen direct het juiste antwoord te kunnen geven. maar om door onderling wisselen van kennis elkaar bij deze moeilijkheden te helpen.

Twee weten meer dan één, spreekwoordelijk gezegd, maar wanneer ieder meewerkt, staat ons een belangrijke informatiebron ter beschikking.

Zend dus uw vragen aan de redaktie onder vermelding "Question-Corner" in en hopenlijk wordt voor uw vraag een oplossing gevonden, die ook het algemeen belang dient.

REDAKTIE.

EEN GOED BEGIN IS

... UW AANWEZIGHEID OP ONZE EERSTE BIJeenKOMST IN UTRECHT.

N A D E R B E K E K E N .

Mij werd verzocht, met enige regelmaat, een bijdrage te leveren voor het te verschijnen kontaktorgaan van de studiegroep USA/Canada.

Het zal nuttig zijn bij het verschijnen van het eerste nummer uiteen te zetten wat in deze rubriek voor de naaste toekomst kan worden verwacht. Ik neem daarbij aan dat alles wat betrekking heeft op het "specialisten-werk" aan anderen kan worden toevertrouwd. Daarom zou ik liever een andere weg inslaan en enkele zegels van USA met U onder de loep nemen om vanuit de afbeeldingen en voorstellingen te speuren naar de historische betekenis van alles wat ons daarop wordt geccien. Een goed voorziene verzameling biedt een goede mogelijkheid, de historie, de staatkunde, de economie, enz. van het betreffende verzamelgebied te leren kennen.

Het speuren naar deze achtergronden heeft mij reeds veel genot verschaft. Ik moet mij daarbij helaas beperken tot de zegels van USA; de zegels van Canada zijn mij nog onbekend.

Bij het beoichtigen van de USA-zegels rijzen vanzelf allerlei vragen, zoals :

Wie was Virginia Dare (zegel van 1937, yvert 362),

Wie was Roger Williams (zegel 1936, yvert 374),

Wat weten we van de pony-express (o.a. zegel van 1940, yvert 112),

Wat betekenen de 4-H-clubs (zegel van 1952, yvert 556),

Wie was de La Fayette en welke betekenis had deze Fransman voor de USA (zegel o.a. van 1952, yvert 561),

Wat kreeg de pilgrimfathers naar Amerika en hoe hebben zij zich daar kunnen handhaven (zegels 1920, yvert 225/227),

Welke betekenis had de slag bij Lexington-Concord (zegels van 1925, yvert 260/262).

Ik stel mij voor met enige regelmaat afzonderlijke zegels of series op deze wijze met U te bekijken, waarbij ik vertrouw dat daarvoor enige belangstelling zal blijken te bestaan. Mij zelf zal dit het genoegen verschaffen ook anderen te laten proeven van het genot dat ik steeds weer daaraan beleef.

Sch.

LOOPT U AAN EEN LEI. BAND? =====

Een vreemde vraag waarop meestentijds een cntkennend antwoord volgt. Immers, wij willen baas in eigen huis blijven en zelf beslissingen nemen.

Wetten en voorschriften, die nu eenmaal nodig zijn in onze gecompliceerde samenleving, worden als een beperking van onze vrijheid gezien.

Typerend echter, wanneer het onze hobby postzegelverzamelen betreft, is dat de meeste verzamelaars zich slaafs overgeven aan een knellende leidband. Onze voordrukalbum wordt een dwingeland in confectiepak, de catalogus als een wetboek gezien, waarnaar men zich heeft te richten zonder enig commentaar.

Psychologisch gezien zijn de meesten van ons het slachtoffer van zakelijke uitgedachte systemen geworden en gedoend, zij het met beperkte keuze, een uniformiteit te aanvaarden waaraan alle originaliteit ontbreekt.

Wij verzamelen in massa veelal hetzelfde object op een zelfde wijze. onze gedachten is gelijkwerzend, de uitslag is een ons opgelegde gelijkvormigheid.

WAAROM? Het staat ons toch vrij onze hobby op eigen manier en met meer persoonlijke originaliteit te benaderen. Er meer genoeg aan te beleven en onze verzameling op hoger niveau, inzake kennis en opzet, te brengen.

Hieraan ligt echter veel zelfwerkzaamheid ten grondslag. Moeiteloos komt niets tot stand. Het beleven van onze liefnabberij krijgt een meer wezenlijke betekenis en verrijking van kennis op het interessante gebied van de filatelie.

Het is geenszins mijn bedoeling hier richtlijnen aan te geven om het zó of zó te doen, dan immers voelt U weer die leidband. Nee ! zelf doen en zelf tot een beslissing komen is hier punt één.

Omdat elk begin moeilijk is, geef ik hier enkele suggesties voor hen die daar behoefte aan gevoelen.

Breek eens met de compleet-obsessie ! Wat is compleet ? Een voordrukalbum met rechthoekige vakjes waarop zegels,

bevestigd in cellofaan-verpakking, waarbij alle vakjes gevuld zijn? Is dat compleet ? GEENSZINS ! Deze compleetheid is een dode materie. Zonder enige fantasie en net zoals die en die en die, enz. Men kan het dan nog completeren door bij ieder zegel de prijs te vermelden, welke de catalogus aangeeft, zoals ik wel eens bij een verzamelaar zag. En wat gaat zo iets niet kosten, welk land men ook neemt.

Breek eens met dit, voor velen van ons, onbereikbaar doel, niet alleen financieel maar ook moreel. Wat jagen we de prijzen niet op en gunnen we elkaar geen zegeltje op veilingen en verkopen, alleen maar om een nog opengebleven vakje in ons bergboek te vullen.

Voor al de postzegels van onze verzamelgebieden Noord Amerika en Canada zijn nu niet direct zo goedkoop in aanschaf. Voor een Columbusserie of een jubileumuitgave Canada 1897 worden zeer hoge prijzen bedongen, waaraan de doorsnee verzamelaar niet mee kan doen.

Ondanks de hoge aanschaffingskosten van deze zegels zijn ze filatelistisch gezien van weinig betekenis. De kleine op-lagen en scherpe controle tijdens de vervaardiging waarborgen een perfectie waaraan voor de speurder in postzegel-land niets te beleven valt. Veelal zijn de hoge waarden uitgegeven zonder enig postaal doel, alleen om degene te gerieven die hieraan behoefte gevoelt om aan postzegels te verdienen. Het zijn dikwijls speculatie-objecten geworden voor niet-filatelisten, die deze in partijen kopen en in de kluis opbergen, hopen op later hogere opbrengsten bij een stijgende marktprijs.

De vraag hierop WAT MOET IK DAN VERZAMELEN ? is een begrijpelijke reactie.

Alvorens hierop te antwoorden het volgende : Omstreeks de eeuwwisseling werden er, zij het dan in belang-rijk mindere mate als thans, postzegels verzameld. Het was een eldorado voor de verzamelaar, de prijzen waren laag en zegels in zeldzame variëteiten in overvloed. Het aanbod was groter dan de vraag. Nu is het precies omgekeerd.

De verzamelingen, die meestal de gehele wereld omvatten, waren lijvige, niet te tillen albums, hier te lande mees-tal van Duitse makelij. Voordrukalbums wel te verstaan met

onlogisch ingedeelde en onvolledige bladen. Op diverse veilingen ontmoeten we nog wel eens deze monsterprodukten, zo hier en daar met een zegeltje bezet en het laat zich aflezen dat de bezitter er maar uit verveling de brui aangaf.

Al gauw werden deze opbergboeken onbruikbaar door de enorme toename van zegelprodukten en was er geen bijhouden meer aan. De argeloze verzamelaar, die stug doorging, ging met zijn brokken er aan ten onder. Velen, die inzagen dat het zo niet meer kon, gingen hun verzameling terugbrengen tot werelddelen, zoals Europa, Azië, Amerika Noord en Zuid, enz. Omstreeks tot aan Wereldoorlog I. Was dit een vorm van beginnende specialisatie?

Later zou ook deze omvangrijke doelstelling een onmogelijke opgave blijken. Vooral in de beruchte crisisjaren voor Wereldoorlog II kwam ook hier de klad in.

Toen verschenen de eerste landenalbums op de markt en vooral het eigen land kwam hiermede meer in de belangstelling. Ook de ons omringende landen Frankrijk, Duitsland, België, kwamen in de aandacht. Veelal speelde hier bekendheid met het land een grote rol. Enige kennis van de taal van het gekozen land is diswijls van groot belang wanneer men er iets meer van wil weten.

Het is dan ook niet te verwonderen dat er vele serieuze verzamelaars een studie van een buitenlandse taal gingen volgen en daardoor de verschillende tijdschriften, boeken en vooral hun catalogus beter lazen, waardoor niet alleen belangrijke gegevens over prijzen, maar ook meer zegelkennis aan de lezer werd overgebracht. Er waren echter slechts enkelen, die zich de inspanning voor een taalstudie wilden opbrengen.

In deze tijd echter, met zijn vele buitenlandse vakantie-reizigers, is meerdere taalkennis onontbeerlijk geworden. Het is opmerkelijk dat zulks ook z'n invloed op het verzamelen tengevolge had. Landen, zoals Spanje, Frankrijk en vele andere met vakantietoerisme, kregen hierdoor een groot aantal geïnteresseerde postzegelverzamelaars. Veelal begonnen met recente uitgaven van zo'n land, die in grote mate voorhanden zijn, begon de vraag naar oudere uitgafte te stijgen. Grote vraag en weinig aanbod deden de prijzen snel

stijgen en voor velen was er de aardigheid al spoedig af, wat natuurlijk weer inzinkingen tengevolge had.

Er kwam een vorm van beginnende specialisatie op de voorgrond treden. Beeldverzamelen, Bloemen, dieren, schepen, treinen, enz.. Maar hier was een zekere studie van het onderwerp nodig om tot een bevredigend geheel te komen. Er verschenen weldra voordrukalbums, catalogussen, in luxe en kostbare uitvoeringen en naarstig werden weer de series, die bijna wekelijks verschenen, gekocht en bijna automatisch in het plaatjesboek gestoken. En dat bijzondere blick of ongetande uitgifte, voor veel geld gekocht, want ook deze hadden hun plaats gekregen in die mooie album. En dan te bedenken dat ongetande zegels minder aanmaakkosten hebben dan getande.

Ook de uitvoering van ontwerp en druk liet veel te wensen over. Het begrip "kitsch", door velen onderkend, was ook in de zegelfabrikatie doorgedrongen. En ook hier zakte meer en meer de belangstelling, alhoewel beeldverzamelen ook een interessante vorm van verzamelen is, zowel voor zegel als voor onderwerp, een tweeledig doel dus.

Vandaag de dag is het een kostbare zaak geworden een onderwerp te vinden dat de moeite waard is. Ook hier doen de oudere en hooggenoteerde zegels ons weifelen er ooit aan te beginnen.

Er moeten wegen worden gezocht om te komen tot een meer zelfgerichte bijeenbrenging van het nog in voldoende mate beschikbare materiaal.

Een verdoorgedverde vorm van specialisatie, welke door de tijdsomstandigheden noodzakelijk is geworden.

Het is dus raadzaam naast de landenverzamelingen een specialiserend deel op te bouwen, b.v.

één periode over een jaar of enkele jaren van één land, o.a. 2e Wereldoorlog of een presidentschap (USA);
of één zegeluitgifte van een belangrijke periode, b.v. crisistijd voor 1940;
of slechts één zegel.

Nu zullen velen zeggen : Wat kan daar nu voor lol aan zijn, één zegel ? Och ja, één zegel is niet veel, het is maar

welke onze belangstelling mag wekken en behouden. We moeten niet direct gaan denken aan b.v. nr. 1 en 2 van de Verenigde Staten. Men zou spoedig stranden en een onbereikbare havenmonding in 't verschiet.

Er zijn echter tal van zegels van de USA, die, hoewel van een klassieke periode afkomstig, niet kostbaar en in ruime mate voorhanden zijn. Hierbij denk ik aan de 1 of 3 cent uit de periode 1870 en latere uitgiften hiervan. Hierin is toch zo'n grote schat aan vondsten te vinden.

Om te beginnen zijn deze zegels door drie drukkerijen vervaardigd: National Bank, Continental Bank en American Bank en daarna nog in nagraveringen bekend. Een uitgebreide akker om in te gaan ploegen. Hierover zal in een volgend nummer nader worden ingegaan.

Ook de mogelijkheden van stempels op deze zegels zijn legio en hoogst interessant. De geweldig grote oplagen en lange omlooperperiode lieten hun stempel wel op een bijzondere wijze na. Kleurstempels, fantasiestempels, scheepstempels, treinstempels, enz. enz..

Kies dus geen al te kostbare zegelwaarden, omdat deze in veel geringere hoeveelheden zijn gedrukt en veelal een of ander Register (aanteken) stempel dragen, hetgeen een gelijkvormig karakter had.

Beseft dat er geen twee totaal gelijk zijn combinaties te vinden zijn; altijd verschilt het stempel in tekst van plaatsnaam, datum enz. Bij stempels kan de plaatsing op het zegel belangrijk zijn. Een mooi gecentreerd stempel met duidelijk leesbare afdruk kan soms fraai op het zegel werken, vooral wanneer een kleurige stempelinkt werd gebruikt. De 1870-1900 periode van de USA is dan ook hierdoor een uitgebreid gebied om te specialiseren.

Dat hier een voorcrakalbum taboe is, laat zich denken. Het is nu eens een blanco, waarin onze vondsten worden geborgen. Over het opzetten in zo'n album komen we nog wel eens terug.

Wie hier eenmaal mee is gestart, beseft pas wat hij al jaren miste in zijn hobby. Een persoonlijk stempel.

Voor hen, die zich meer met de moderne zegels op hun gemak voelen, een geheel andere suggestie: Verwaarloos de randen

niet + Wanneer U reeds geïnteresseerd bent in plaatnummers Zip Code, enz. van de USA, weet wat randen zijn, velranden dus.

Tracht van de laatste tien jaar b.v. een serie "minivelletjes" samen te stellen. Dit kan zowel gebruikt als ongebruikt, al naar gelang uw keus. Gebruik dus zegels waarvan een gedeelte van het velrand nog aanwezig is. In Amerika is het veelal gebruikelijk deze randen niet af te scheuren, dus geen moeilijke opgave. We vormen nu uit losse exemplaren velletjes van 4, 6, 8 of 9 en meerdere zegels waarbij steeds de velranden de buitenzijde vormen. Bij een samenstelling van 9 is het middelste zegel normaal aan vier zijden zonder rand.

Hiervoor kan men bij gebruikte zegels voor het middenstuk een ongebruikte zegel gebruiken.

Ook in oudere uitgiften is dit samenstellen mogelijk en wel op een goedkope manier. In plaats van de velrand, die een oudere zegels weinig voorkomt, gebruikt men de zogenaamde "kantzegel". Een weinig geliefd zegeltype en in prijs laag en toch in belangrijke mate voorhanden. Hiermede wordt b.v. een velletje van 9 stuks samengevoegd. (Zie afbeelding.)

Hierin kunnen ook nog vele combinaties gevonden worden, naar eigen inzicht. Kijk dus uw doubletten maar eens na of er iets bruikbaar inzit voor zo'n "spielerei". Het is spelen weliswaar, maar met zulks verrassende resultaten dat men er soms meer aandacht aan gaat besteden dan aan zijn eigenlijke grote verzameling.

Wil men het zich erg moeilijk maken, dan met de middenvellijnen erbij. Hiervoor zijn dan minimaal 4 x 4, dus 16 zegels nodig, waarbij de middenlijnen horizontaal en vertikaal in het midden elkaar kruisen.

Het zijn maar aanwijzingen om tot een meer persoonlijk beleven van uw hobby te komen, die later wellicht resulteert in een meer diepgaande studie.

Als U het eens wilt proberen, maar U zit met problemen, sta ik gaarne tot uw dienst deze te helpen oplossen.

V. ten Brink.

HET AMERIKAANSE POSTALE PAPIERGELD van 1862 - 1863.

Het is prettig zo nu en dan de gebaande (drukke) wegen te verlaten en eens een rustiek zijweggetje in te slaan, weliswaar slecht geplaveid, maar vol mooie plekjes.

Het is niet minder plezierig zich eens filatelistisch te verdiepen in hetgeen de catalogus veelal geen vermelding waard acht, hoewel het ten nauwste verwant is met de historische betekenis van het postwezen en daarom zeer zeker verzamelwaardig. Het zijn de zijwegen van de filatelie, vaak nog ongebaand en vol verrassingen. Zo'n slippertje blijkt bij aandachtig bestuderen een interessante excursietocht te zijn.

Onder de vele zijpaden, die het Amerikaanse postwezen ons uit het verleden heeft nagelaten, is de "Currency Expenditure", het postzegelgeld uit 1862.

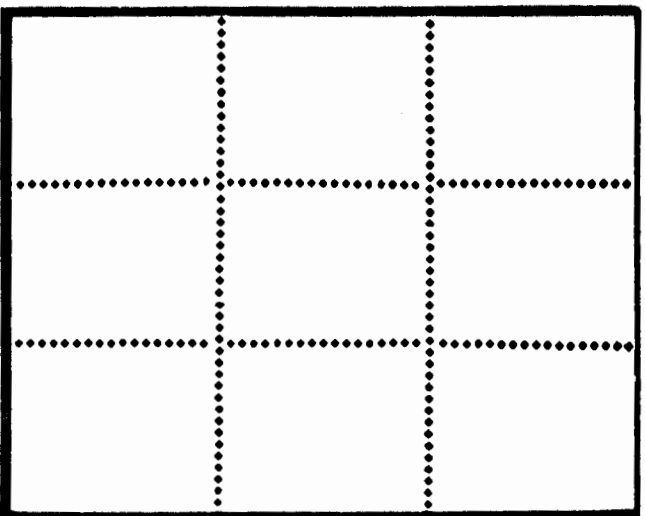
Allereerst het doel en de betekenis van deze uitgave. Toen in 1862 de bloedige burgeroorlog tussen de Noordelijke- en Zuidelijke Staten nog in hevigheid woedde, ontstond een schaarste aan pasmunt door noodmaatregelen van de regering de diverse metaalscoorten ter beschikking van de oorlogvoering te houden. Men besloot o.m. postzegels (vanzelfsprekend ongebruikt) als geldswaardig betaalmiddel te accepteren.

De toen gangbare postzegelserie 1857-1860 bestond uit de 1, 3, 5, 10, 12, 24, 30 en 90cent waarden.

Al gauw bleek dat deze waardepapiertjes er niet op berekend waren om van hand tot hand te gaan en dat nog wel voor een lange periode. Gescheurd en verfromfaaid werden deze betaalmiddelen al gauw onherkenbaar.

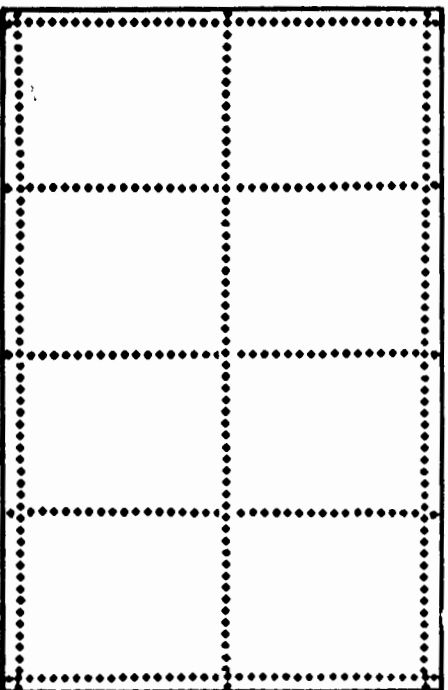
Een Amerikaanse zakenman zag hierin een winstobject en liet met toestemming van de regering etui's maken van doorzichtig mica in ronde vorm, waarin de zegel werd geschoven en een afdoende bescherming kreeg tegen beschadigen.

Deze etui's waren dus feitelijk de voorlopers van onze hedendaagse Hawid-klenstroken. Niets nieuws onder de zon dus. Men zag er ook een middel voor reclameboodschapper in. Al spoedig werden deze kleine hoesjes met diverse aanbiedingen van o.a. sigaren, pillen, etc. door middel van prägemethode ingeperst. De moeilijkheid zegels te kopen bleef

MINIBLOKJES

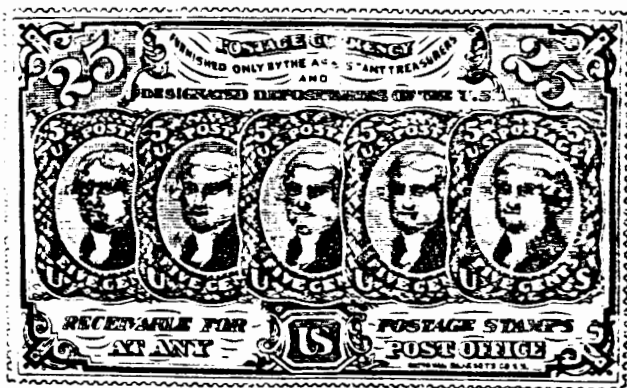
Enkele vormen van samenstelling

POSTAGE CURRENCY - 1862

Het 10 cent-biljet op ware grootte

Het 25 cent-biljet op ware grootte

echter bestaan; het 1-dollarbiljet was het laagst gewaardeerde betaalmiddel geworden en voor die tijd was dit een tamelijk hoog bedrag.

Het postcongres van 17 juli 1862 besloot in verband hiermede biljetjes van een waarde van resp. 5, 10, 25 en 50 cent uit te geven. Deze waren uitsluitend bestemd voor de aankoop van postzegels en alleen verkrijgbaar aan de postinstellingen.

Het 5 centbiljet draagt o.a. een afbeelding van het 5 cent zegel, zo ook het 10 centbiljet met 10 ct-zegel. Het 25 centbiljet echter 5 overlappende zegels van 5 cent (zie afbeelding) en tenslotte het 50 centbiljet 5 zegels van 10 cent in het lid geplaatst.

De kleur van de 5 centbiljetten is in dezelfde bruine tint als de officiële zegeluitgifte. Zo ook met het 10 centbiljet, maar dan in groen van het 10 cent-zegel. Dit was betreft de voorzijde.

De achterzijde draagt een groot waardecijfer in een liggend ovaal met diverse opschriften er omheen.

De biljetten werden in vellen gedrukt, daarna gesneden op hun formaat. Echter kwamen ook geperforeerde vellen in omloop en zijn van latere datum als de ongetande exemplaren. De tanding 12 is hiervoor gebezigd, gelijk de tandinggrootte van de postzegels. De getande exemplaren zijn zeldzamer dan zijn gesneden voorganger.

Later is dit papiergeld ook voor niet-postale doeleinden gebruikt. De Staat waarborgde dit officieel betaalmiddel en ruilde deze in tegen de normale bankbiljetten, zij het boven de drie dollars. Zo kon men er ook zijn belasting mede betalen, doch alleen voor bedragen boven de vijf dollar.

Doordat dit postale geld met officiële zegelafbeeldingen van de USA was bedrukt, is het voor ons een interessant en verzamelwaardig object, hoewel het niet zo gemakkelijk is deze biljetjes te vinden.

Omdat men over het algemeen niet weet wat deze getande of gesneden velletjes betekenen, vindt men ze nog wel eens tussen massawaar; fiscale zegels enz. onder de naam plakzegels, hetgeen beslist onjuist is. Daardoor kan men soms voor een luttel bedrag deze, in de Scott-catalogus hoogge-

noteerde, biljetjes bekomen. De gebruikte exemplaren zijn uiteraard dikwijls beschadigd en smoezelig, doch meer te waarderen dan de "ongebruikte", welke voortkomen uit de grote partijen overschotten, die na 1865 in de handel kwamen. Onderling bestaat er nog een verschil: met en zonder drukkersnaam "A B Co."

Verwonderlijk is dat ik enige jaren geleden een exemplaar in een partijtje zgn. ganzsachen vond dat geen vermelding kreeg in de toch wel zeer uitgebreide Scott's speciale USA catalogus. Het is een 5 cents biljet in zwarte druk met een portret van George Washington, zoals dit voorkomt op het violetgrijze zegel van 24 cent van de uitgave 1861-1862. Aan de rechterzijde een afbeelding van een raierboor, zoals deze vroeger op de Mississippirivier voeren. aan rechterzijde een lokomotief en sleeperswagen met op de voorgrond kisten en tonnen.

Het portret omgeven met de tekst "Fractional Currency" en een ovale brede band in lichtbruin als overdruk op het zwart, met uitsparing van het ovale portret. Dus hier geen totale afbeelding van de zegel doch alleen het portretmedaillon. Daarboven een sleutel. Onderaan de tekst: Receivable for all United States Stamps. Act approved March 3. 1868. Bij vele naspeuringen is mij nog niet veel duidelijk geworden omtrent deze uitgifte.

Is er misschien onder U iemand, die mij hierover kan inlichten ?

V. ten Brink.

=====

FRANKLIN DELANO ROOSEVELT - PRESIDENT EN FILATELIST.

12 april 1970 is het 25 jaar geleden dat president Roosevelt van de Verenigde Staten stierf.

Ter herdenking aan dit overlijden van deze grote staatsman in zware tijden en vooral om zijn filatelistische activiteiten, wordt een driedaagse postzegeltentoonstelling gehouden op 10-12 april 1970 in Poughkeepsie, N.Y., onder de naam DUPEX XII, georganiseerd door de Franklin D. Roosevelt Philatelic Society, Hyde Park. New York.

Naast postzegels, vooral betrekking hebben op de president worden er foto's, boeken, enz. tentoongesteld "Rooseveltiana".

Beste Verzamelaar,

De Canadese filatelist klaagt al vele jaren dat de Canadese postzegels zo "dull" en "drab" zijn, oftewel zo snake-loos en zonder fantasie. Daar gaat nu verandering inkomen. In januari 1969 heeft de nieuwe Postmaster-General, Mr. Eric Kierans, een grondig onderzoek naar deze klachten laten instellen en het resultaat was dat er inderdaad wel wat moet worden veranderd en de stellige belofte dat in de naaste toekomst betere en mooiere postzegels zullen worden uitgegeven.

Canada is altijd uiterst bescheiden geweest met de uitgifte van nieuwe postzegels. De gewone series voor dagelijks gebruik veranderen eens in de vier jaar. De herdenkingszegels, de zogenaamde "commemoratives", zijn altijd van één waarde en zonder toeslag. Deze waarde is de normale waarde voor gebruik in Noord-Amerika, inbegrepen de zogenaamde lokale post en voor gebruik op brieven. Het portie bedraagt momenteel 6 cent en is 1 cent duurder dan in 1968. Onnodig te zeggen dat deze zegels een miljoenenopslag bereiken. De nieuwe oplagen zullen worden gelimiteerd tot 30 miljoen exemplaren. Er worden geen series uitgegeven - zoals in Nederland voor bepaalde sociale doeleinden - met een toeslag. Slechts 10 tot 15 herdenkingsuitgaven per jaar.

De eerste vierkleurenzegel van Canada werd uitgegeven in maart 1969 en wel de 50 cent, ter gelegenheid van de honderdste geboortedag van Auréle de Foy Suzor-Côté. Deze herdenkingszegel moest als experiment gelden met het doel betere en mooiere zegels uit te geven. Er waren echter allerlei moeilijkheden en ongeveer 30 percent mislukte gedurende de druk tengevolge van het dooreenlopen van de kleuren. De produktie werd gestopt.

De meest geslaagde en door de filatelisten gewaardeerde zegel was de in 1968 uitgegeven herdenkingszegel van 5 ct. in de serie "dieren in de vrije natuur", waarop afgebeeld een mannelijke- en vrouwelijke vogel *Penisoreus canadensis* op een tak van een witte spar. Deze emissie was in no time uitverkocht. Waarschijnlijk heeft dit feit het bestuur der

Posterijen tot het besef gebracht dat de uitgifte van goed verzorgde zegels meer in het laatje brengt. Kennelijk is men altijd van het standpunt uitgegaan dat postzegels alleen worden uitgegeven om brieven en pakketten te verzenden, maar niet om de albums van de verzamelaars te vullen. De laatste jaren zijn de posterijen financieel minder gezond en krijgen zij veel kritiek te verduren, zowel van de regering als van het publiek, mede tengevolge van de verhoging van portiekosten. Deze kritiek is - naar men mag aannemen - doorslaggevend geweest om de nieuwe filosofie te adopteren dat postzegels niet alleen op brieven e.d. behoeven te worden gebruikt.

Tot de volgende keer.

Uw correspondent,

Toronto, december 1969.

J.B. Kannegieter.

=====

BELANGRIJKE MEDEDELING. -----

Bij het redigeren van ons gezamenlijk orgaan is het van importantie te weten welke interesses er bij de tot nog toe aangemelde deelnemers leeft.

Daartoe is een enquête noodzakelijk gebleken om de juiste richtlijnen te vinden bij de samenstelling van ons mededelingenblad.

Door het ontbreken van deze gegevens is het thans nog niet mogelijk in dit nummer een zo'n gevarieerde verscheidenheid van artikelen te geven, die elk van ons zal appreciëren. Werkt daarom - in uw eigen belang - mee door het U toegezonden enquêteformulier zo spoedig mogelijk ingevuld aan de secretaris te zenden.

BIJ VOORBAAT VRIENDELIJK DANK.

----- Redaktie. -----

AL GENOTEERD ? ALGEMENE VERGADERING VAN HARTE WELKOM.
STUDIEGROEP USA/CANADA

10 januari 1970 in Hotel TERMINUS, Stationsplein 3, UTRECHT
Aanvang 11 uur v.m..

DE VLAGSTEMPELS VAN CANADA 1897 - 1898. =====

Ter gelegenheid van het diamanten jubileum van Koningin Victoria van Engeland, werd op 19 juni 1897 een postzegelserie van 16 waarden uitgegeven. Bekend als de jubileum-uitgifte 1897.

Voor dit heugelijke feit werd tevens een apart en feestelijk stempel ontworpen.

Dit stempel was een zeer geslaagd en decoratief merkteken, dat ook nu nog bij de Canada-verzamelaar in hoog aanzien staat. Tot ongeveer 1902 zijn deze stempels in gebruik geweest en komen ook op andere zegeltypen dan de jubileumserie voor, o.a. op de World Map 2 cent zegel van 1898.

Brieven met deze unieke stempels, in combinatie met de fraaie jubileumzegels, zijn zeer geliefd, maar moeilijk te bekomen. Door de langgerekte vorm (pln. $5\frac{1}{2}$ cm.) van de vlag, waarbij het rondstempel medegerekend op 8 cm. komt, is alleen op brief een volledige afdruk mogelijk.

Stempelfragmenten op zegels, die een belangrijk gedeelte laten zien, zodat het type herkenbaar bleef, zijn voor de verzamelaar van deze stempels ook bruikbaar.

Deze illustratieve stempels zijn in 6 typen gebruikt. Allen dragen in de linkerbovenhoek van de vlag de Union Jack welke ook onderling een verscheidenheid van tekening vertoont.

TYPE I, werd het eerst gebruikt in Montreal en Ottawa op 21 juni 1897. Er zijn weer drie typen in de vlag een met zes verticale lijntjes in de krul, waarbij een klein gedeelte van de keerzijde van de vlag is te zien (aangegeven met pijl.) Dit was de eerste uitgifte. Met zeven verticale lijntjes is gebruikt in Montreal 24 juni 1897 en in Ottawa 8 juli 1897. Inschrift "1837 VICTORIA 1897".

TYPE II is gebruikt in Hamilton, voor het eerst op 11 februari 1897, 4 maanden ongeveer voor de postzegelserie werd uitgegeven en is tot december 1901 gebruikt.

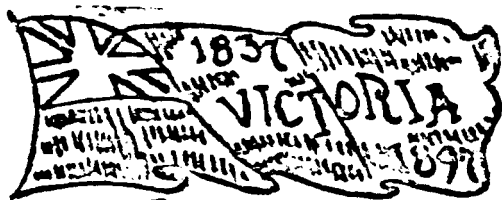
De Union Jack is hier, evenals in type I, zonder doorlopende kruislijnen.

Inschrift "Canada".

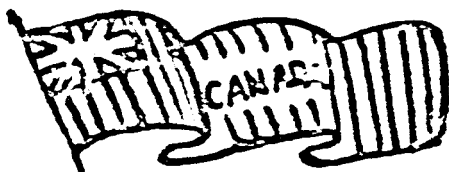
TYPE III werd in Montreal gebruikt van 10 juli 1897 tot 13 april 1898. Kruislijnen doorlopend in de Union Jack, daaronder "Canada" waarvan de C vanuit de hoekvlag doorloopt onder "anada". In het midden van de vlag V.R.I. gekroond met linten (V.R.I. betekent Victoria Regina Imperatrix).

TYPE IV is de zeldzaamste van de zes. Gebruikt in Montreal 13 april 1897, twee maanden voor de uitgifte van de zegels van de jubileumserie. Ook hier doorlopende lijnen in kruis van de Union Jack, daaronder 1837 en rechts 1897, in het midden de gekroonde letters V.R. (Victoria Regina). Kroon zonder linten.

TYPE V is gebruikt in Ottawa vanaf 13 november 1897 gedurende ongeveer drie maanden. Union Jack zonder door-

Type 1

Type 2

Type 3

Type 4

Type 5

Type 6

lopende kruislijnen. In het midden van de vlag "CANADA".

TYPE VI is gelijk aan TYPE II, met dit verschil dat dit type twee parallellopende lijnen bezit, één boven en één onder "CANADA" en heeft onder de Union Jack een kantoorletter ter identificatie van de diverse elektrische stempelmachines. De oudst bekende datum is hiervan niet bekend; er wordt aangenomen november 1897 in Montreal; in Ottawa op 16 januari 1898; in Toronto 24 februari 1898 en 3 maart 1898 in Hamilton. Gebruikt tot 1902. Het rondstempel staat plm. $\frac{1}{2}$ cm. voor het vlagstempel en bevatte naast de plaatsnaam van verzending, een datumvermelding.

Al met al een stempelvariatie, die zich uitstekend leent om als studieobject te dienen.

V. ten Brink.

=====

FRANKLIN D. ROOSEVELT-COVERS. -----

In verband met de 33ste geboortedagherdenking van president Franklin D. Roosevelt wordt door de Franklin D. Roosevelt Philatelic Society een speciale enveloppe voor deze dag uitgegeven. De enveloppe is gefrankeerd met F.D. Roosevelt-zegels en gestempeld 30 januari 1970, Hyde Park, N.Y. (geboorteplaats van de president).

Deze attractieve herdenkingsenveloppe bedrukt met de beeltenis van Roosevelt en de tekst "Thirty-Second President of the United States", January 30, 1882 - April 12, 1945". Prijs per stuk 35 dollarcent en ten hoogste drie covers één dollar. FDRPS Secretary's Office, P.O. Box 337, Pleasant Valley, New York 12569. =====

WENST U méér filatelistische kennis
méér persoonlijk genoeg
méér onderling contact
méér gerichte rondzendingen
méér studiemateriaal,

bezoekt dan onze ALGEMENE VERGADERING op 10 januari 1970. Ook U heeft een stem in het geding inzake samenstelling en doel.

A U T H E N T I E K ? -----

Reeds vóór de postzegel, zo'n honderd jaar geleden als verzamelobject een wereldomvattende liefhebberij werd, kwamen er al tal van vervalsingen van deze waardepapiertjes aan het licht.

In verschillende landen was, door gebrek aan voldoende controle en de nog vaak simpele vervaardigingsmethoden, een op uitgebreide schaal werkende groep vervalsers actief. De bekwaamsten onder hen werkten met zo'n virtuositeit dat ontdekking alleen door deskundig onderzoek aan het licht kwam. Dit veel voorkomend euvel postzegels na te maken, had alleen tot doel de posterijen te benadelen. Er waren wel zonderlinge personen, die zich postzegelverzamelaar noemden, maar in dit prehistorische tijdperk van onze liefhebberij, waren ze klein in getal en over het algemeen ondeskundig. Gebrek aan communicatiemiddelen, zoals wij die nu kennen, trakteert het voor hen dan ook niet opvoeding. Slechts enkelingen onder hen maakten er wat meer studie van en waren dikwijls de ontdekkers van valse zegels. Deze pioniers zijn de grondleggers geweest van de gedocumenteerde Filatelie, zoals we deze nu kennen uit hun nagelaten geschriften.

Eén van de bestrijdingsmiddelen tegen valse zegels was de zeer korte geldigheidsperiode, soms minder dan een jaar. Hierdoor trachtte men de vervalser de wind uit de zeilen te nemen. Men zie maar eens b.v. de vele oude Spaanse uitgaven van postzegels na.

Ook werden ingewikkelde drukmethoden uitgedacht om tot de onmogelijkheid te komen van vervalsen. Nieuwe- en kostbare reproductietechnieken, geheime kentekens, watermerken, enz. Maar postzegelfabrikatie is nu eenmaal mensenwerk en ook de vervalser beschikte al gauw over apparatuur en vakkennis om hierop antwoord te geven.

Bij de Amerikaanse zegelproduktie beschikte men over een zo'n ingenieuze en gecompliceerde drukmethode, dat er maar weinig "echt" valse zegels van Noord Amerika voorkomen, in tegenstelling tot de Geconfedereerde Staten van Amerika (Zuidelijke Staten), die grote aandacht van de vervalsers kreeg. De originele zegels waren dan ook van zo'n slechte drukkwaliteit dat de valse zegels soms beter zijn uitge-

voerd dan de echte zegels.

In Noord Amerika kampe men echter met het euvel van de "cleaned stamp". Gebruikte zegels werden van brieven afgeveekt, waarna door middel van chemische middelen het stempel werd uitgebleekt, met meer of minder succes overigens. daarna weer opnieuw "postfris" gemaakt. Een dubbel gebruik dus ten nadele van de posterijen.

In 1867 besloot men in Amerika tot het inpersen van een wafelvormig puntraster, "grill" genaamd. Deze bestonden uit een aantal scherpe puntjes in een rechthoekige vorm. Wanneer men deze grill in het papier perste, ontstonden er breukjes in de papierstructuur. Bij stempeling drong de inkt in deze gebroken papiergevezels en was niet meer te verwijderen.

Dit had wel enig succes maar het middel werd erger dan de kwaal omdat men grills van diverse grootte en variatie ging gebruiken. Zo ontstonden er zeldzame en ook dubbele grills. wat weer aanleiding gaf voor de vervalsers de tegen hem gerichte veiligheidsmaatregelen na te maken. Dit ten nadele van de verzamelaars, die deze grillpersingen gretig zochten.

Dat het moeilijk is bij de "grill" echt van vals te onderscheiden, weet iedere USA-verzamelaar. Alleen een jarenlange studie en uitgebreide documentatie op dit gebied kunnen uitkomst geven bij het beoordelen van de vele variaties.

Door verlaging van de posttarieven was het niet meer lonend postzegels voor algemeen gebruik na te maken. Met volle energie wierp de vervalsers zich op een nieuw slachtoffer "de verzamelaar".

Toen het na de verlaging van de tarieven niet meer nodig bleek grill aan te brengen op zegels en in 1870 bij een nieuwe uitgifte achterwege bleef, gingen de vervalsers rustig verder met van goedkope "echte" zegels, door middel van grillpersing zeldzame en peperdure varianten te maken. Men zij dus voorzichtig bij eventuele aankoop op dit gebied.

Ook de opdrukken op zegels, zoals de opdruk "Hawaii 1778-1928", de "Kans en "Nebr." opdruk van 1929 komen veelvuldig vervalst voor. Van deze laatste opdrukken maakte ik

een speciale studie en constateerde acht verschillende valsingen in lettertype van de opdruk. Reden dus hierop ook scherp te letten bij aankoop. Het beste is zegels van deze dubieuze uitgifte te laten keuren, maar waar? Hier in ons land is voor Amerikaanse en Canadese zegels geen keuring mogelijk. De hoge kosten om deze in het buitenland te laten keuren, is dikwijls meer dan de zegel kost. Het is onze bedoeling uitsluitend ten behoeve van de deelnemers aan de Studiegroep USA/Canada een keuringsdienst in het leven te roepen.

Dat deze dienstverlening niet officieel is, maar gestreefd wordt naar een bevoegdheid daartoe, dient te worden vermeld. Certificaten kunnen niet worden verstrekt. Wel een verklaring, gebaseerd op grond van door de jaren heen verworven deskundigheid en inzicht, naast een algemene grafische kennis, kan naar beste weten worden afgegeven.

Kosten voor o.a. porto terugzending zijn voor rekening van de inzender, daarnaast een tarief van f 3,50 per gekeurde zegel, elke zegel meer f 2,50.

De eventuele opbrengst van deze dienstverlening komt in zijn geheel ten goede aan de Studiegroep, waardoor men naast het persoonlijke, ook nog het algemene en gezamenlijke belang dient.

Inzendingen ter keuring moeten per aangetekende post worden gezonden aan de redactie : V. ten BRINK

Van Oosten de Bruijnstraat 147
H a a r l e m .

S T U D I E B I B L I O T H E E K.

Ter oriëntatie in het verzamelgebied van onze deelnemers, staat een belangrijke filatelistische literatuur beschikbaar. Deze omvat boeken, tijdschriften, veilingscatalogi, enz. Hieronder bevinden zich uiterst zeldzame exemplaren die zelfs in Amerika niet meer voorradig zijn. Wie hiervoor belangstelling mocht tonen, kan keuze doen uit onderstaande boekenlijst.

Men krijgt dan, indien voorradig, het verlangde boek of tijdschrift, voor een maximale periode van twee weken, toegezonden. Hiervoor moet, gelet op de kostbaarheid van diverse delen, een bijdrage van een gulden per nummer in rekening worden gebracht, dat geheel onze lering ten goede komt.

Vanzelfsprekend verwachten wij een uiterste voorzichtigheid en serieuze behandeling van deze boeken, waarbij het porto voor aangetekende toe- en retourzending voor rekening van de aanvrager komt.

Indien U in het bezit bent van studieboeken, welke niet op deze lijst voorkomen, vooral wat betreft Canada, zullen wij het zeer op prijs stellen deze boeken of tijdschriften in deze index op te mogen nemen. Een eventuele vergoeding hiervoor kan worden overwogen.

BOEKENLIJST.

1. The 19th Century Postage Stamps of the United States volume I,
2. volume 2
3. Ten Decades Ago 1840 - 1850
4. The Chatham Square Post Office
5. The United States Five Cent Stamps of 1856-1857
6. The United States One Cent Issues of 1851-1857
7. The United States Ten Cent Stamps of 1855-1857
8. Classic United States Stamps, 1845-1869
9. The Black Jacks of 1863-1867
10. United States, Ten cent 1847 (imperfectorate)
11. United States, Postal Markings, 1851-1861
12. National Philatelic Museum 1851-1857
13. Perforation Centennial Book 1851-1860
14. The Great Mail, Postal History of New Orleans
15. The Recut Two Cent U.S. Envelope Dies, 1904
16. Billig's Philatelic Handbook, volume XIV
17. Boston Postal Markings to 1890
18. The Romance of Stamp Collecting (Engelse tekst).

TIJDSCHRIFTEN.

1. Stamps, a weekly magazine of Philately 1947 (3 delen)
2. The American Philatelist, losse exemplaren, jaargangen 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969 (Engelse tekst).

Balasse Magazine. Numéro's 103-173 (Franse tekst).

Ter informatie voor speciale zegel(s) bieden de tijdschriften ruime keus. Bij opgave van de zegel(s) zend ik U het juiste nummer van The American Philatelist, enz. toe.

V. ten Brink.